

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

" 02 " 09 О. Власенко
2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту
та економіки

" 02 " 09 Ю. Ремига
2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(цифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти:	магістр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

Київ – 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі навчального плану №073м/21-06, навчального плану №073мз/21-07, схваленого на засіданні Вченої ради університету (протокол №7 від 01.07.2021 р.).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завідувач кафедри менеджменту та економіки,
кандидат економічних наук, доцент

Ю. Ремига

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та економіки, протокол № 8 від «02» 09 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

Ю. Ремига

Гарант ОП

О. Банар

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області менеджменту. Вона визначає менеджмент, який повинен передбачати, своєчасно розпізнавати і успішно вирішувати всі проблеми розвитку фірми.

Антикризове управління – це тип управління, зорієнтований на досягнення таких цілей: а) запобігання (пом'якшення) впливу на підприємство руйнівних кризових явищ; б) створення та підтримки діяльності підприємства в режимі виживання в тих випадках, коли криза все ж таки виникла; в) стабілізації та виведення підприємства з кризи за допомогою програм фінансового оздоровлення, реструктуризації, підвищення конкурентоспроможності тощо або, коли нормалізація діяльності підприємства неможлива, – санації за рішенням суду (як визначення та збереження хоча б окремих «здорових» частин підприємства), ліквідації підприємства з найменшими втратами.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Вибіркова</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>«Прийняття рішень в сфері управління інноваціями»</u>		Семестр	
		-	-
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
		16 год.	2 год.
Тижневе навантаження: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,5		Практичні	
	16 год.	4 год.	
	Самостійна робота		
	Освітній рівень: Другий (магістерський) рівень	58 год.	84 год.
		Вид контролю:	
		<u>залік</u>	<u>залік</u>

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент» є методологічні та теоретико-методичні основи управління діяльністю суб'єктів господарювання в кризових ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент» базується на знаннях таких дисциплін, як «Стратегічний

менеджмент», «Управління в умовах трансформацій і змін», «Міжнародний менеджмент».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент» є визначити сутність, місце, роль, основні види кризових явищ та стадії розвитку кризи підприємства, розкрити методичні підходи до розробки «правил ефективної поведінки» за умов кризового стану, а також проаналізувати окремі шляхи запобігання та подолання кризи в зарубіжних і вітчизняних організаціях, що успішно функціонують у різних умовах.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Антикризовий менеджмент» є:

- розпізнавання кризових явищ (симптоми, причина, природа, рівень та час впливу);
- прогнозування наслідків розвитку кризових явищ та їхнього впливу на результати діяльності підприємства;
- визначення можливостей запобігання кризі і/або її пом'якшення;
- забезпечення функціонування підприємства в умовах криз (особливо локальних, а також системної, стратегічної);
- стабілізація діяльності окремих підсистем підприємства для подолання (пом'якшення) проявів системної кризи підприємства в цілому для створення можливостей його подальшого розвитку або (якщо антикризові заходи не спрацювали) — ліквідації (різними шляхами);
- ліквідація наслідків кризи і/або ліквідація підприємства (зокрема, за процедурою банкрутства);
- розвиток підприємства на новій основі, якщо кризу вдалось подолати.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері управління або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
-----------------------------------	--

Після опанування дисципліни студент повинен **знати**:

- характер кризових явищ в економіці;

- економічний механізм виникнення кризового стану на підприємстві;
- методика вибору стратегії розвитку підприємства з урахуванням потенційних кризових явищ;
- основні умови готовності підприємства, його менеджерів і персоналу до подолання кризових явищ;
- сучасні методи та підходи до управління у кризових умовах;
- методика діагностики кризових ситуацій на підприємстві;
- особливості прийняття рішень в організаціях при кризовій ситуації.

уміти:

- обрати оптимальну стратегію розвитку підприємства в кризовій ситуації;
- обґрунтувати застосування певної організаційної побудови компанії в кризовому стані;
- здійснювати експрес-діагностику стану корпорації з метою виявлення потенційних (прихованих) кризових ситуацій та явищ;
- скласти прогноз розвитку кризових ситуацій на основі експрес-аналізу;
- визначити основні напрями подолання кризових явищ на підприємстві.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент» відводиться 90 годин 3 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Поняття антикризового менеджменту на мікро- та макрорівні

Антикризовий менеджмент. Обґрунтування антикризового менеджменту в сучасних умовах. Поняття криз. Типологія криз. Антикризовий менеджмент. Державне антикризове регулювання. Ринкова економіка. Розвиток. Макрокризи і мікрокризи. Криза підприємства. «Людська природа» криз. Антикризовий розвиток.

Тема 2. Криза на підприємстві. Використання концепції життєвого циклу (ЖЦ) підприємства в побудові системи управління

Чинники кризи на підприємстві. Організація. Потенціал розвитку організації. Зовнішні і внутрішні фактори криз. Симптоми. Причини виникнення криз. Розпізнавання криз. Стабільний і квазістабільний стан системи. Сутність концепції ЖЦ систем, що реально існують. Необхідність вивчення та прогнозування взаємовпливу ЖЦ продукції, технології, організаційної форми, підприємства, галузі тощо. ЖЦ конкурентної переваги та її роль у формуванні підприємства. Ідеальний і реальний цикл.

Характеристика основних фаз ЖЦ підприємства. Характеристика особливостей прояву основних фаз ЖЦ різних систем, зокрема, підприємств різних типів, комерційних та безприбуткових підприємств, корпорацій, державних та приватних підприємств, організаційних об'єднань тощо. Рушійні сили при управлінні підприємством.

Тема 3. Вплив зовнішнього середовища на тривалість та конфігурацію ЖЦ підприємства

Кризовий стан середовища та його вплив на діяльність підприємства. Необхідність дослідження факторів, що негативно впливають на діяльність організації. Загальна характеристика статистичних та динамічних моделей середовища функціонування підприємства: переваги та обмеження для використання в антикризовому управлінні. Загрози як кризоутворювальні фактори зовнішнього середовища. «Хвильові процеси» у зовнішньому середовищі. Необхідність та можливість прогнозування тривалості та періодичності циклів, джерела інформації та методи розрахунку показників, – згідно з концепціями циклів Н. Кондратьєва, С. Кузнеца, К. Джаглера, Д. Кітчина, Й. Шумпетера, М. К. Хуберта, У. Ростоу, Дж. Форрестера, Б. Шипоши тощо. Генезис, механізми протікання, взаємовпливу окремих довго-, середньо- та короткострокових господарських циклів тощо. Характеристика взаємодії «хвильових процесів» та окремих фаз циклів. Відтворювальний та економічний цикли. Фази циклів. Криза як фаза циклу. Зв'язок довгострокових циклів із ЖЦ окремих складових. Окремі фази циклів та їх вплив на конфігурацію ЖЦ підприємств різних типів. Оцінювання можливостей розвитку окремих галузей та підприємств на різних фазах макроекономічних циклів.

Тема 4. Місце, роль та особливості кризових явищ у реально існуючих системах

Види кризових явищ на підприємстві. Багатоваріантність визначення кризових явищ на макро- та мікрорівнях в економіці. Типологія кризових явищ, причин та наслідків їх виникнення: збій, кризова ситуація, локальна криза, системна криза, стратегічна криза, катастрофа. Сутність, загальні та особливі характеристики кризових явищ. Характеристика криз в організації. Виникнення кризових ситуацій та локальних криз. Поняття нормальної та кризової ситуації. Розвиток кризової ситуації та формування локальної кризи. Механізми взаємозв'язку кризових явищ під час формування системної кризи системи, що реально існує. «Нормальний» стан підприємства. Принципова схема взаємозв'язку кризових явищ у формуванні стратегічної кризи підприємства. Роль кризи зростання та кризи занепаду як рушіїв розвитку або занепаду системи. Механізми визначення та прогнозування типу, глибини та наслідків розвитку кризових явищ на підприємстві. Фактори ризику. Ризики як об'єкти антикризового управління. Концепція управління ризиками.

Тема 5. Антикризовий менеджмент підприємства

Загальна характеристика антикризового менеджменту підприємством. Основні підходи до подолання кризових явищ на підприємстві. Типи антикризової реакції та антикризовий менеджмент (реактивний, активний, плановий). Характеристика основних етапів антикризового менеджменту: діяльність по запобіганню кризи (вплив на збої та кризові ситуації), управління в умовах кризи (вплив на окремі локальні та системні кризи), діяльність по виводу підприємства з кризи (досягнення стабілізації та перехід до зростання). «Оперативна» та «стратегічна» складова антикризового управління підприємством. Цілі та задачі підприємства в умовах подолання кризи в антикризовому управлінні підприємством. Сутність та зміст наступальної та оборонної тактики, типових оперативних (фінансових та організаційних) заходів щодо впливу на розвиток кризових явищ на підприємстві. Часові характеристики та черговість впровадження оперативних заходів. Форма представлення оперативних заходів, фінансове та організаційне забезпечення їх впровадження. Зміст, перелік та порядок здійснення основних заходів щодо стабілізації діяльності кризового підприємства, характеристики організаційно-економічного механізму забезпечення стабілізації роботи підприємства та переходу його до режиму «нормального функціонування». Концепція та методи подолання стратегічної кризи підприємства. «Стратегічний набір» кризового підприємства, як результат акумуляції заходів по запобіганню (подоланню) локальних криз: механізм узгодження, визначення необхідних витрат часу та грошей, оцінка ризиків. Формування стратегічної антикризової програми та забезпечення її виконання. Плани санації та реструктуризації, як антикризові плани.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 6. Стратегія і тактика антикризового менеджменту

Стратегія антикризового менеджменту. Форми господарювання в умовах конкуренції. Поняття адаптації до змін. Фактори кризи. Внутрішні фактори кризи. Розробка антикризової стратегії. Усунення причин кризи. Аналіз макросередовища. Аналіз конкурентного середовища. Сценарії тенденцій у майбутньому. SWOT. Зовнішнє середовище. Ефективність поточної стратегії. Сила і слабкість. Конкурентоспроможність цін і витрат підприємства. Оцінка міцності конкурентної позиції підприємства.

Тема 7. Маркетинг в антикризовому менеджменті

Дослідження ринку. Маркетингова інформація. Формування попиту. Відбір цільових ринків. Маркетингові комунікації. Розробка маркетингового комплексу. Розробка маркетингової стратегії для виходу з кризи на різних етапах ЖЦ. Функція маркетингу у забезпеченні антикризового менеджменту. Застосування SMM в антикризовому управлінні на різних етапах ЖЦ.

Тема 8. Проектний підхід в антикризовому менеджменті на підприємстві

Проект. Антикризовий проект. Проектний підхід в антикризовому менеджменті. Специфічні характеристики проекту. Програма. Портфель проектів. Цикл управління проектами.

Тема 9. Інновації в антикризовому менеджменті

Інновації в антикризовому управлінні. Інновації як чинник кризи. Критерії оцінки інноваційних програм. Розвиток як набуття нової якості. Інноваційна криза. Принципи виходу з інноваційної кризи. Інноваційна мета. Інноваційна стратегія. Адаптивна стратегія. Стратегія нововведень. Поняття креативності. Структурна криза. Інноваційна політика. Інноваційна інфраструктура. Інноваційний проекти на підприємстві.

Тема 10. Людський фактор антикризового менеджменту

Сутність та місце кризи управління персоналом в організації. Роль і місце персоналу у формуванні, ідентифікації та подоланні кризових явищ взагалі. Місце кризи персоналу у ланцюгу кризових явищ на підприємстві. Симптоми, причини та механізм формування кризи управління персоналом. Взаємозв'язок конфліктів та системної кризи підприємства; «людська складова» у перетворенні кризових ситуацій у локальні кризи відповідних підсистем, а останніх — у системну стратегічну кризу підприємства. Характеристика типових реакцій персоналу на розвиток кризових явищ («шок», «відкат-назад», «визнання кризи», «робота по подоланню кризи»). Запобігання, ідентифікація та подолання кризи управління персоналом. Оцінка кадрового потенціалу, його відповідності новим умовам господарювання: методи, технологія, основні показники. Основні типи кризи управління персоналом. Підготовка спеціалістів з антикризового управління та формування «поведінки» персоналу певного типу в організації. Необхідність підготовки фахівців з антикризового управління (санаторів, ліквідаторів, кризових управляючих), характеристики анти- кризових керівників, особливості підбору та навчання персоналу для підсистем антикризового управління. Методи формування організаційної поведінки персоналу з антикризовою складовою. Мотивація ефективної поведінки в умовах кризи. Стратегії нагромадження людського капіталу, як антикризова стратегія. Механізми конфліктології в антикризовому управлінні. Причини конфліктів. Антикризове управління конфліктами

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ												
Тема 1. Поняття антикризового менеджменту на мікро- та макрорівні	8	2	2	-	-	4	9	-	2	-	-	7
Тема 2. Криза на підприємстві. Використання концепції Життєвого циклу підприємства в побудові системи управління	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Вплив зовнішнього середовища на тривалість та конфігурацію ЖЦ підприємства	8	1	2	-	-	5	8	1	-	-	-	7
Тема 4. Місце, роль та особливості кризових явищ у реально існуючих системах	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Антикризовий менеджмент підприємства	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
<i>Контрольна робота №1</i>	6	1	1	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим розділом 1	44	8	8	-	-	28	45	1	2	-	-	42
Змістовий розділ 2. ЗМІСТ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ												
Тема 6. Стратегія і тактика антикризового управління	9	1	2	-	-	6	7	1	-	-	-	6
Тема 7. Маркетинг в антикризовому менеджменті	7	2	1	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Тема 8. Проектний підхід в антикризовому менеджменті	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 9. Інновації в антикризовому управлінні.	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 10. Людський фактор антикризового управління	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
<i>Контрольна робота №2</i>	6	1	1	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим розділом 2	46	8	8	-	-	30	45	1	2	-	-	42
Усього годин	90	16	16	-	-	58	90	2	4	-	-	84

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття антикризового управління на мікро-та макрорівні.	2
2.	Криза на підприємстві. Використання концепції Життєвого циклу підприємства в побудові системи управління	2
3.	Вплив зовнішнього середовища на тривалість та конфігурацію ЖЦ підприємства в побудові системи управління	1
4.	Місце, роль та особливості кризових явищ у реально існуючих системах	1

5.	Антикризове управління підприємством	1
6.	Стратегія і тактика антикризового управління	1
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	1
8.	Маркетинг в антикризовому управлінні	1
9.	Проектний підхід в антикризовому менеджменті	2
10.	Інновації в антикризовому управлінні	1
11.	Людський фактор антикризового управління	1
12.	<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	1
13.	<i>Контрольна робота №2</i>	1
Разом:		16

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття антикризового управління на мікро-та макрорівні.	2
2.	Криза на підприємстві. Використання концепції Життєвого циклу підприємства в побудові системи управління	1
3.	Вплив зовнішнього середовища на тривалість та конфігурацію ЖЦ підприємства в побудові системи управління	2
4.	Місце, роль та особливості кризових явищ у реально існуючих системах	1
5.	Антикризове управління підприємством	1
6.	Стратегія і тактика антикризового управління	1
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	1
8.	Маркетинг в антикризовому управлінні	2
9.	Проектний підхід в антикризовому менеджменті	1
10.	Інновації в антикризовому управлінні	1
11.	Людський фактор антикризового управління	1
12.	<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	1
13.	<i>Контрольна робота №2</i>	1
Разом:		16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття антикризового управління на мікро-та макрорівні.	4
2.	Криза на підприємстві. Використання концепції Життєвого циклу підприємства в побудові системи управління	5
3.	Вплив зовнішнього середовища на тривалість та конфігурацію ЖЦ підприємства в побудові системи управління	5
4.	Місце, роль та особливості кризових явищ у реально існуючих системах	5
5.	Антикризове управління підприємством	5
6.	Стратегія і тактика антикризового управління	4
7.	<i>Контрольна робота №1</i>	4
8.	Маркетинг в антикризовому управлінні	6
9.	Проектний підхід в антикризовому менеджменті	4
10.	Інновації в антикризовому управлінні	4

11.	Людський фактор антикризового управління	4
12.	<i>Захист індивідуального науково-дослідного завдання</i>	4
13.	<i>Контрольна робота №2</i>	4
Разом:		58

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Антикризовий менеджмент» виконується у другому семестрі, відповідно до методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни.

Виконання ІНДЗ є важливим етапом у підготовці до виконання дипломного проекту (роботи) майбутнього фахівця - менеджера.

Конкретна мета ІНДЗ полягає у систематизації знань, а також напрацювання вмінь та навичок студентів обирати і обґрунтовано вирішувати конкретні завдання в галузі управління інноваціями.

Під час роботи закріплюються і поглиблюються теоретичні знання методики аналізу й проектування систем інноваційного управління, поглиблюються знання щодо сучасних методів управління інноваційними процесами в умовах ринку.

Для успішного виконання ІНДЗ студент повинен знати основні визначення та терміни навчальної дисципліни, основи управління проектом, принципи управління конкурентоспроможністю інноваційного проекту. маркетинг в інноваційній сфері, вміти обґрунтовувати пріоритетні напрямки досліджень і розробок, управляти реалізацією інноваційних проектів.

Виконання, оформлення та захист ІНДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота полягає в опрацюванні окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях.

Завдання 1.

Ознайомитись із загальною характеристикою підприємства як суб'єкта господарювання:

- цілі та напрями діяльності підприємства, історія становлення та функціонування;

- структура підприємства, розробити схему організаційної структури управління підприємством, проаналізувати способи прийняття та ефективність управлінських рішень з господарських питань;

- визначити стадію життєвого циклу фірми, продукції, технології, яка застосовується;
- зовнішні та внутрішні чинники розвитку організації.

Завдання 2.

Провести SWOT-аналіз підприємства, визначити його місце на ринку, ринкову нішу.

Завдання 3.

Проаналізувати кадрове забезпечення підприємства, структуру персоналу організації за останні три роки. Числові дані по персоналу потрібно аналізувати за ознакою участі у виробничому або управлінському процесі (керівники, спеціалісти, інші службовці (технічні виконавці), робітники); за професійним критерієм (співвідношення представників різних професій та спеціальностей (економісти, бухгалтери, інженери, юристи);

Побудувати криву динаміки персоналу за останні три роки. Визначити причини звільнень (скорочень). Причини конфліктів всередині фірми. Наприкінці розділу обов'язково потрібно зробити висновок, який починається словами «таким чином».

Завдання 4.

Проаналізувати конкурентів підприємства на ринку. Надати інформацію про основних постачальників продукції. Розробити схему взаємовідносин досліджуваного підприємства, його конкурентів та постачальників.

Завдання 5.

Провести аналіз продукції (послуги) підприємства, споживачів та ринків збуту. Для цього проведіть аналіз антикризової діяльності.

Дайте відповіді на питання:

1. Що (яку продукцію / послугу) й коли продавати (купувати)?
2. У якій кількості?
3. На якому етапі життєвого циклу дана продукція знаходиться?
4. Які види й форми збуту доцільно обрати?
5. Які ресурси є на підприємстві для забезпечення виходу з кризи?

Визначити та вказати: показники прибутку, показники рентабельності, основні показники по основним та оборотним фондам.

Завдання 6.

Визначити, який вплив здійснює держава на досліджуване підприємство. Які зміни у податковому законодавстві, грошово-кредитній політиці можуть зашкодити або, навпаки, посприяти його розвитку? Як використати економічну політику держави для виходу підприємства з кризи?

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент» застосовуються:

- Мультимедійні лекції.
- Лекції-дискусії.
- Практичні заняття у вигляді семінарів з мультимедійними презентаціями студентів.
- Практичні заняття у вигляді тренінгів.
- Творчі завдання.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Антикризовий менеджмент» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді заліку.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання ІНДЗ.
4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточного контролю.
6. Проведення підсумкового заліку.

11. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є **залік**, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

12. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни «Антикризовий менеджмент» здійснюється в балах відповідно до табл.12.1.

Таблиця 12.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота												Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1						Змістовий розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	KP1	T7	T8	T9	T10	ІНДЗ	KP2		
-	5	5	5	5	10	5	-	5	-	10	10	40	100

*T1, T2, ..., T12 – теми занять

**KP1, KP2 – контрольні роботи

***ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах: усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань; перевірки правильності розв'язання практичних задач; експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі заліку.

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на заліку складає **40** балів (див. табл. 12.2).

Таблиця 12.2

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент»

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

З урахуванням вищевикладеного результати заліку оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на заліку оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами заліку та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на залік.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100** балів.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 12.3).

Таблиця 12.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни та силабус;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до заліку, завдання для перевірки практичних навичок під час заліку.

14 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навч. посібник /К.: ЦУЛ, 2013. 504 с.
2. Лігоненко, Л. О. Антикризове управління підприємством: підручник/ К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 824 с.
3. Савчук Л. М. Діагностика фінансового забезпечення в процесі управління підприємством. Дніпропетровськ: Зоря, 2016. 128с.
4. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посібник К.: КНЕУ, 2017. 412 с.

5. Чернявский А. Д. Антикризове управління: посібн. Посібник К. : МАУП, 2018. 208 с.

6. Скібіцька Л. І. Антикризоровий менеджмент: навч. посіб. / Л.І.Скібіцька, В. В. Матвєєв, В. І. Щелкунов, С. М. Подреза. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 584 с.

7. Бєлай С. В. Дєржавні механізми протидії кризовим явищам соціально-економічного характеру: теорія, методологія, практика: монографія / С.В. Бєлай. – Х.: Вид-во НАНГУ, 2015. – 349 с.

Допоміжна

8. Гайдук С. В. Модель відновлення платоспроможності підприємств. Х.: Екограф, 2014. 35с.

9. Логвіненко Л.О. Антикризорове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 580 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Господарський кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Закон України «Про захист економічної конкуренції» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

3. Закон України «Про Антимонопольний комітет» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.

4. ІС-Консалтинг. Офіційний сайт // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://isc.biz.ua/ua/poslugi/48-antikrizovij-menedzhment>